

eul_wid: oqa-ae

Ἡφαιστίων ὁ Ἀλεξανδρεύς · Hephaestion of Alexandria

On Signs

Περὶ Σημείων

Period: *Ῥωμαϊκή* [Roman](#)
Dialect: *Κοινὴ τεχνικὴ* [Technical Koine](#)
Domain: *Γραμματική* [Grammar](#)
Format: *Πραγματεία* [Treatise](#)

[15] ΠΕΡΙ ΣΗΜΕΙΩΝ. Τὰ σημεῖα τὰ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἄλλως παρ' ἄλλοις κεῖται· λέγω δέ, ὅποιά ἐστιν ἢ τε παράγραφος καὶ ἡ κορωνίς καὶ ἡ ἕξω νενευκυῖα διπλῇ καὶ ὁ ἀστερίσκος, καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον. Παρὰ μὲν τοῖς λυρικοῖς, ἂν μὲν μονόστροφον τὸ ᾄσμα ᾦ, καθ' ἐκάστην τίθεται στροφὴν ἢ παράγραφος, εἴτα ἐπὶ τέλους τοῦ ᾄσματος ἡ κορωνίς. ἔαν δὲ κατὰ περικοπὴν τὰ ᾄσματα ᾦ γεγραμμένα, ὥστε εἶναι στροφὴν καὶ ἀντίστροφον καὶ ἐπωδόν, ἢ παράγραφος ἐπὶ μὲν τῷ τέλει τῆς τε στροφῆς καὶ ἀντιστρόφου κεῖται, ἐπὶ δὲ τῇ ἐπωδῷ ἢ κορωνίς — καὶ οὕτως ἢ παράγραφος, ἢ διορίζει τὰ τε ὅμοια καὶ τὰ ἀνόμοια. [15]

74 — Ἐπὶ μέντοι τῷ τέλει ὁ ἀστερίσκος τίθεται, γνῶρισμα τοῦ τετελέσθαι τὸ ᾄσμα, ἐπεὶ ἡ κορωνίς ἐπὶ πασῶν τίθεται τῶν ἐπωδῶν. Καὶ μάλιστα εἴωθεν ὁ ἀστερίσκος τίθεσθαι, ἔαν ἑτερόμετρον ᾦ τὸ ᾄσμα τὸ ἐξῆς· ὁ καὶ [μᾶλλον] ἐπὶ τῶν ποιημάτων τῶν μονοστροφικῶν γίνεται Σαπφουῶς τε καὶ Ἀνακρέοντος καὶ Ἀλκαίου· ἐπὶ δὲ τῶν Ἀλκαίου ιδίως κατὰ μὲν τὴν Ἀριστοφάνειον ἔκδοσιν ἀστερίσκος ἐπὶ ἑτερομετρίας ἐτίθετο μόνης, κατὰ δὲ τὴν νῦν τὴν Ἀριστάρχειον καὶ ἐπὶ ποιημάτων μεταβολῆς. Ἡ δὲ διπλῇ ἢ ἕξω βλέπουσα παρὰ μὲν τοῖς κωμικοῖς καὶ τοῖς τραγικοῖς ἐστὶ πολλή, παρὰ δὲ τοῖς λυρικοῖς σπανία· παρὰ Ἀλκμᾶνι γοῦν εὐρίσκεται· γράψας γὰρ ἐκεῖνος δεκατεσσάρων στροφῶν ᾄσματα [ῶν] τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ αὐτοῦ μέτρου ἐποίησεν ἐπτάστροφον, τὸ δὲ ἥμισυ ἑτέρου· καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ ταῖς ἐπτά στροφαῖς ταῖς ἐτέραις τίθεται ἡ διπλῇ σημαίνουσα τὸ μεταβολικῶς τὸ ᾄσμα γεγράφθαι. Τούτοις τοῖς σημείοις τοῖς προειρημένους πλὴν τοῦ ἀστερίσκου καὶ ἐτέροις τισί, περὶ ὧν λέξομεν, <καὶ> ἐν τοῖς δράμασι χρώμεθα. Τῇ μὲν οὖν κορωνίδι κατὰ τρόπους τρεῖς ἦτοι ὅταν τῶν ὑποκριτῶν εἰπόντων τινὰ καὶ ἀπαλλαγέντων καταλείπηται ἡ χορός· ἢ ἔμπαλιν· ἢ ὅταν μετάβασις ἀπὸ τόπου εἰς τόπον γίνεσθαι δοκῇ τῆς σκηνῆς. [25]

75 Τῇ δὲ παραγράφῳ ἦτοι κατὰ πρόσωπα ἀμοιβαῖα, ἔν τε τοῖς ἱαμβικοῖς καὶ τοῖς χορικοῖς, <ἦ> μεταξὺ τῆς τε στροφῆς καὶ τῆς ἀντιστρόφου. Ἐὰν μέντοι ἡ στροφή ἐξ ἀμοιβαίων τυγχάνῃ συγκειμένη, οὐκ ἐξαρκεῖ πρὸς τὸ δηλῶσαι, ὅτι πεπλήρωται ἡ στροφή, ἢ παράγραφος ἐπιφερομένης ἄλλης στροφῆς, ἐπεὶ καὶ ἐφ' ἐκάστου κώλου οὐδὲν ἦττον τίθεται· ἀλλὰ κεῖται καὶ ἡ ἕξω νενευκυῖα διπλῇ· τοῦτο δέ, ἔαν ἀντίστροφος ἐπιφέρηται· ὥς ἔαν γε μεταβολὴ μόνον ᾦ στροφῶν, ἢ ἕξω βλέπουσα τίθεται. Εἰπόντων δὲ ἡμῶν ὅτι ἐστὶ τινὰ κατὰ περιορισμοὺς ἀνίσους ἀναπαιστικὰ γεγραμμένα, ἃ δὴ ἐν παρόδῳ ὁ χορὸς λέγει, ἐφ' ἐκάστου περιορισμοῦ τίθεται ἢ παράγραφος. Τῆς δὲ παραβάσεως μερῶν ὄντων ἐπτά, ἐπὶ ἑν ἑκάστον τῶν ἀπολελυμένων τριῶν

τίθεται ἡ παράγραφος, τοῦ κομματίου καὶ τῆς παραβάσεως καὶ τοῦ μακροῦ· οὐδὲν ἦττον δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μέλους καὶ τοῦ ἐπιρρήματος, ἂν μηδὲν ἀνταποδιδῶται. ἐὰν δὲ ἐνῇ τὰ ἀνακυκλούμενα, τό τε ἀντίστροφον τοῦ μέλους καὶ τὸ ἀντεπίρρημα, ἐπὶ τοῦ ἐπιρρήματος τίθεται ἡ ἔσω νενευκυῖα διπλῇ ὑπὲρ τοῦ δηλῶσαι ὅτι ἔστι τὰ ἀνταποδιδόμενα, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντεπιρρήματος ἡ ἔξω νενευκυῖα. ^[25]

- ⁷⁶ Εἰώθασι τοίνυν αὐτοὶ οἱ δραματοποιοὶ μεταξὺ ἱαμβείων τινῶν γράφειν ἑτέρῳ μέτρῳ ὅποσασοῦν στροφάς· εἴτα πάλιν περάναντες δι' ἱαμβείων τὸ προκείμενον κατὰ διέχειαν ἀνταποδιδόναι τὰς στροφάς. ἐφ' ἐκάστης μὲν οὖν στροφῆς τίθεται παράγραφος· ἐν δὲ ταῖς προτέραις στροφαῖς ἐπὶ τοῦ τελευταίου κώλου δύο τίθενται διπλαῖ, ἡ μὲν κατ' ἀρχὰς ἔξω βλέπουσα, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος ἔσω νενευκυῖα, δηλούντων ἡμῶν διὰ τῆς ἔσω βλεπούσης, ὅτι ἀνταποδίδοταί τινα αὐτοῖς· ἐν δὲ τοῖς ἀνταποδιδόμενοις πάλιν μὲν ἐφ' ἐκάστης στροφῆς παράγραφος, ἐπὶ δὲ τοῦ τελευταίου κώλου δύο διπλαῖ, ἡ μὲν κατ' ἀρχάς, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος, ἀμφοτέραι μέντοι ἔξω νενευκυῖαι, διὰ τούτων δηλούντων ἡμῶν, ὅτι ἀνταποδέδοται. ^[15]